

CUVINȚAREA

tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, la întâlnirea de lucru a secretarilor generali și primilor secretari ai Comitetelor Centrale ale partidelor comuniste și muncitorești din țările participante la Tratatul de la Varșovia

- 29 mai 1987 -

Stimați tovarăși,

Apreciez și eu pozitiv lucrările Consfătuirii Comitetului Politic Consultativ. I-am spus și tovarășului Gorbaciov că ar trebui să ne gândim însă la îmbunătățirea activității în ce privește latura militară. Practica de a asculta la sfârșitul consfătuirii un raport despre activitatea militară și de a lua o hotărîre, care vine în contradicție cu orientarea generală, nu este cea mai bună. De exemplu, în Raport s-a spus că pînă în 1990 trebuie să dublăm cheltuielile militare și armamentele. Or, noi am discutat cu totul altă orientare. În practică fiecare țară are o altă orientare.

Vă spun drept, eu mi-am pus semnătura de data aceasta, deși am vrut să nu semnez documentul - am făcut-o totuși pentru a nu mai da naștere la discuții pe această temă, dar această hotărîre nu corespunde orientării noastre generale. Noi va trebui să stabilim și orientările în domeniul dezvoltării armamentelor, atît calitativ cît și cantitativ - să nu rămîna aceasta o problemă strict a militarilor.

Realmente noi nu avem un asemenea plan, am hotărât să menținem cheltuielile la nivelul actual - am aprobat cincinalul și nu vom dezvolta în plus armamentele. Deci am semnat o hotărâre pe care, în ce ne privește, știm de la început că nu o vom realiza. De aceea cred că trebuie să ne mobilizăm, să aducem ceva îmbunătățiri, realmente să perfecționăm colaborarea noastră și în domeniul acesta, ca în toate domeniile.

Sînt de acord că trebuie să acționăm pentru dezvoltarea colaborării între țările socialiste în realizarea programelor de dezvoltare economică, a politicii internaționale, în toate domeniile de activitate.

În ce ne privește, noi luna viitoare vom avea Plenara Comitetului Central, sesiunea Marii Adunări Naționale, alte plenary ale organismelor democratice - a Consiliului Agriculturii, a Consiliului Oamenilor Muncii - în care vom dezbate problemele dezvoltării generale a țării și vom hotărî convocarea Conferinței Naționale a partidului, care va avea loc în această toamnă - în a doua parte a lunii noiembrie sau la începutul lui decembrie. La Conferința Națională ne gândim să facem un bilanț general al felului în care am realizat în ultimii 20 de ani hotărârile privind perfecționarea sistemului economic, dezvoltarea democrației socialiste și aplicarea noului mecanism economic, a autogestiunii și autoconducerii, precum și unele probleme privind activitatea ideologică a partidului. De asemenea, vom pune și problema elaborării sau fundamentării, perfecționării Programului partidului, care expiră în 1990 și care trebuie să țină seama de noua situație ce s-a creat.

Noi acordăm o mare însemnătate aniversării a 70 de ani de la Marea Revoluție Socialistă din Octombrie. Așteptăm ca, într-adevăr, această sărbătoare să prezinte marile realizări obținute de Uniunea Sovietică, de socialism în general - sigur, criticînd și unele minusuri, lipsuri, dar să prezinte superioritatea socialismului și să dea o perspectivă nouă dezvoltării socialiste și înaintării spre comunism. În acest sens, am primit și invitația directă, dar și aici ni s-a adresat invitația de a participa la această mare sărbătoare pe care o consider ca o sărbătoare generală a țărilor socialiste, a întregii omeniri care se pronunță pentru socialism și pentru pace.

Nu am de gînd acum să mă refer la unele probleme din România pentru că nu este timp. De altfel, cu unii dintre tovarăși m-am mai întîlnit - cu tovarășul Gorbaciov alaltăieri am încheiat discuțiile. Avem în vedere să discutăm unele probleme și aici. Sigur, avem și rezultate, avem și probleme, îndeosebi legate de îmfăptuirea în mai bune condițiuni a programelor de modernizare și de îmfăptuire a noii revoluții tehnico-stiințifice, de problemele cooperării și specializării în producție între țările noastre. Dar, cu toate acestea, lucrurile merg în general bine și avem rezultate bune.

În ce privește CAER, eu sînt de acord să amînăm această sesiune. Sînt într-adevăr probleme importante, trebuie să le discutăm. Trebuie să pornim de la faptul că totuși CAER a avut și are un rol important. S-au manifestat unele lipsuri, trebuie să-l perfecționăm, dar să nu aruncăm tot ceea ce este bun. Dimpotrivă, să păstrăm principiile de bază, să păstrăm orientarea de extindere a colaborării, să păstrăm inclusiv unele forme organizatorice care și-au dovedit viabilitatea și necesitatea, acționînd, desigur, pentru perfecționarea și mai buna lor

activitate în desfășurarea programelor și planurilor pe care le avem.

Problemele de ordin financiar, de prețuri sînt probleme foarte importante care, într-adevăr, necesită o analiză foarte serioasă și o soluționare corespunzătoare și nu putem să ne propunem acolo să trecem la măsuri care încă nu sînt pregătite și nu corespund stadiului actual de dezvoltare a țării noastre - mă refer la prețuri, la problema convertibilității, în general la relațiile comerciale.

Ținînd seama de toate aceste probleme, eu consider că poate ar fi totuși bine să ne gîndim ca să aducem o anumită îmbunătățire a activității noastre în ce privește întîlnirile secretarilor generali sau primilor secretari. Noi facem, de regulă, o întîlnire mai mult pe probleme militare și internaționale, avînd în vedere atribuțiunile Comitetului Politic Consultativ, dar după părerea mea, cred că ar fi bine să facem o întîlnire generală axată pe problemele dezvoltării socialiste, a colaborării generale - politice, economice, dar și militare. Deci în acest cadru să vedem și unele aspecte militare, lăsînd ca organele respective să acționeze. Eu consider că mult mai importantă este problema dezvoltării, a activității generale, mult mai importante sînt problemele economice decît să ne ocupăm numai de probleme militare, cum facem acum, și de probleme internaționale. Într-o întîlnire scurtă, de 2-3 ore, nu putem practic să discutăm în mod serios nimic. Trebuie să fim realiști, discutăm niște probleme cu totul generale, nu putem spune că noi acum discutăm și aprofundăm anumite probleme.

De aceea eu ridic problema - și vă rog să reflectați asupra ei - de a ajunge la concluzia necesității unor întâlniri anuale pe problemele generale - o întâlnire numai a secretarilor generali, a conducătorilor de partid, unde să discutăm aceste probleme. Aceasta nu exclude posibilitatea de a avea și întâlniri speciale cu prilejul consfătuirilor Comitetului Politic Consultativ, dar consider că problemele care se pun acum, inclusiv restructurarea, dezvoltarea generală, impun cu necesitate să discutăm pentru a crește rolul partidelor noastre și contribuția noastră în domeniul general. Hai să ne uităm la activitatea celor 7 țări așa-zis industrializate - ele se întâlnesc anual și discută problemele generale ale situației economice, financiare. Și noi va trebui să discutăm aceste probleme. Deci să discutăm nu numai problemele noastre, ci și altele mai generale. Țările noastre nu pot să ignore situația economică internațională. Actualul sistem financiar nu corespunde realității. Problema economiei mondiale constituie și pentru țările noastre o problemă foarte serioasă.

Deci, va trebui să schimbăm puțin caracterul abordării problemelor, pornind de la problemele mai globale, mai generale ale dezvoltării societății noastre. Din aceasta nu vom avea decât de câștigat.

În ce privește problema tratativelor de la Viena, sigur, ar fi o soluție aceea propusă de tovarășul Gorbaciov. Părerea mea este însă că ar fi bine să încheiem cu un rezultat, chiar cu un rezultat foarte mic, care nu reprezintă nimic din punctul de vedere al parităților militare. Deci ar fi bine ca aceste tratative să se încheie cu un rezultat în acest an. O reducere

de 10.000 de oameni - fie că este mai mult la noi sau la americani - nu reprezintă nimic. Dar acum, cînd R.D.G. și Cehoslovacia au propus niște măsuri în Europa centrală, a încheia această conferință - care se referă la Europa centrală - fără nici un rezultat, după 12 ani de tratative, ar avea un efect negativ. De aceea, aș face apelul de a revedea situația și a încheia repede tratativele în acest an, acceptînd unele din propunerile făcute, pentru că nu sînt probleme de fond și nu afectează în nici un fel situația din Europa centrală și nici din Europa în general.

Intr-adevăr, problemele generale trebuie să le avem în vedere în contextul general al înfăptuirii hotărîrii de la Budapesta. Acum însă trebuie să încheiem aceste tratative cu un rezultat. Acest lucru ar avea o mare importanță din punct de vedere politic și psihologic. Din punct de vedere militar, nu ar avea însă nici o importanță. Dar după 12 ani tratativele nu se încheie prin încetarea pur și simplu a lor.

În ce privește relațiile Uniunii Sovietice și ale celorlalte țări socialiste cu China. Noi salutăm acest proces de normalizare, de îmbunătățire a relațiilor și îl considerăm foarte important. Salutăm și îmbunătățirea relațiilor dintre Uniunea Sovietică și China și sperăm să se ajungă inclusiv la o întîlnire la nivel înalt. De altfel, tovarășii chinezi s-au declarat gata să meargă la Moscova. După mine, nu este greu de realizat acest lucru și există posibilitatea ca să se ajungă la anumite rezultate pozitive. Tovarășul Deng Xiaoping mi-a spus că, deși are greutăți cu deplasarea, la Moscova este gata să meargă ...

M.S.Gorbaciov :

Trebuie să-l ajutăm, putem să-l ajutăm.

Tov.Nicolae Ceaușescu :

Eu sînt convins că se poate ajunge la aceasta.

În ce privește Kampuchia, există de acum propuneri foarte rezonabile pentru o reconciliere națională și formarea unui guvern de uniune națională cu toate forțele, inclusiv cu guvernul de coaliție, cu Sianouk. Aceasta ar rezolva repede problema.

Cred că poziția tovarășilor vietnamezi și a guvernului actual din Kampuchia, a lui Heng Samrin, nu este realistă. Nu se poate ajunge la o reconciliere națională fără forța cea mai puternică, pe motiv că este gruparea lui Pol Pot. Pentru mine este de neînțeles această poziție.

M.S.Gorbaciov :

Sigur, este acolo o problemă de relații personale.

Tov.Nicolae Ceaușescu :

Cunosc această problemă și pozițiile unor conducători din guvernul actual și din gruparea cealaltă, însă problemele trebuie soluționate în interesul general, trecîndu-se peste orice considerente de interes personal. Trebuie să se găsească soluții politice. De altfel, trebuie să se aibă în vedere că în această problemă China nu va admite o altă soluție decît aceea a unui guvern de coaliție. În general, multe țări ale lumii, mișcarea nealiniată sprijină ideea unui guvern de reconciliere națională a tuturor forțelor. Aceasta ar avea o însemnătate foarte mare nu numai pentru zona respectivă, dar și pentru relațiile dintre țările socialiste, inclusiv pentru

normalizarea relațiilor dintre Uniunea Sovietică și China, pentru creșterea generală a influenței țărilor socialiste în zonă. Noi considerăm că trebuie să insistăm pentru această soluție.

Încerc să ridic, pe scurt, o problemă. Am discutat-o și cu tovarășul Gorbaciov, dar vreau să o ridic și în fața dumneavoastră. Este vorba de relațiile sau, mai bine-zis, situația din mișcarea comunistă și muncitorească. Sigur, nu este timp să discutăm această problemă, noi însă considerăm că va trebui poate să facem o întâlnire specială, chiar numai la nivelul acesta, sigur și cu alți secretari ai comitetelor centrale, dar numai a acestor 7 partide eventual, pentru a face un schimb de păreri pe problemele situației din mișcarea comunistă și muncitorească. Noi pornim de la faptul că astăzi partidele comuniste, îndeosebi din Europa, nu au o poziție de frunte în lupta pentru dezarmare, pentru pace, în problemele fundamentale. Sigur, sînt multe cauze, nu este timp acum, dar consider că trebuie să discutăm această problemă. Fiind comuniști, fiind partide comuniste, noi avem răspunderea și față de popoarele noastre, dar și față de mișcarea comunistă mondială să discutăm și să găsim căile cum să acționăm mai bine în acest domeniu și, în general, în dezvoltarea colaborării cu socialiștii, cu social-democrații, cu alte forțe.

Noi sîntem pentru o largă colaborare, pentru un larg front al păcii, dar considerăm că nu putem dizolva, ca să spun așa, mișcarea comunistă într-un front în care comuniștii să nu existe. Dimpotrivă, mișcarea comunistă trebuie să aibă un rol activ tocmai pentru a putea îndeplini misiunea pe care o are

în unirea tuturor forțelor și popoarelor. Dacă partidele noastre vor ajunge la această concluzie, eu aș saluta acest lucru.

Cu aceasta, avînd în vedere că timpul este scurt, eu aș termina. Repet, consider că este necesar să ne gîndim să perfecționăm întîlnirile noastre și ca tematică și ca timp, pentru că în 3-4 ore nu putem face ceva temeinic. Anul trecut, în noiembrie, la Moscova am avut timp mai mult. Practica aceasta este foarte bună pentru că ne dă posibilitatea să discutăm pe larg o serie de probleme generale.

Am terminat. Vă mulțumesc.

4.VI.1987
SI, TL/2 ex. IV PX